

Policratici Contenta

Johannes <von Salisbury, Bischof>

Parrhisius, 1513

Ca. xiii. Q[uod] iudiciu[m] debeat ordinari/ & de [con]ceptio[n]e
sacrame[n]ti calu[m]nie q[uidem] ex necessitate p[otest]a[n]t actor &
re[us]: & q[ui]d i[m]mineat illi qui iuramentu[m] subire ...

[urn:nbn:de:hbz:466:1-70332](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-70332)

Polícratici de Curialū nūgis.

Quō iudiciū debeat ordinari: & de conceptione sacramenti calūnie qđ ex necessitate p̄stāt actor & re⁹. & qđ imineat illi qui iuramētū subire detractat: & de sacramēto aduocatorū & pena calūniatorū siue p̄uaricantiū aut tergiuersantiū. Ca. XIII.

Vero rerū v̄itas citius illucescat litigatores ip̄os p̄sonas videlicet principales nō ante ad lites iudex admittit/ q̄ ei prestito sacramento faciāt fidez q̄ iustitie sue insistent: & calūniā oēm faciāt p̄cul. Actor quidē iuret nō calūniādi aīo litē mouisse: sed existimādo bonā habere causam/ & q̄ nihil in tota lite faciet calūniose: vt nec p̄batio: nec dilatio frustratoria exigat: sed id solū quod iustitia videtur exigere. Reus autē iurabit q̄ putās se bona instātia vti puenit ad relictandū: & q̄ in nullo totius litis articulo calūniose v̄sabit: id solū a iudice vel aduersario exigēs qđ p̄ v̄itate putat ex necessitate iustitie exhibendū. Vtriusq; v̄o iuramēti sui clausula extrema hoc cōplectetur: vt iuret se nihil dedisse aut p̄misisse: aut daturos esse vel p̄ se: vel per mediā p̄sonā/ siue iudicibus siue aliis quibuscūq; personis p̄ ea causa/ exceptis his q̄ aduocatis & quibusdā aliis certis personis de iuris indulgentia p̄stari licet. Qz si actor sic iurare recusauerit/ exclusus a lite/ cadit ab actione tanq̄ improbus litigator. Reus vero detractās subire iuramētūz habetur p̄ cōfesso: & sententiā dānationis expectat. Sed & ipsi patroni causarū q̄ fidelior possit eē examinatio/ ab ip̄a cōtestatiōe litis iuramēto artant ad veritatē & fidē/ iurātes q̄ cū oī virtute sua oīq; ope quod iustū & verū existimauerit clētibus suis iferre p̄curabūt: nihil studii reliquētes put cuiq; possibile est/ & q̄ ex industria sua nō p̄trahēt lites. Nā eas oportet a iudicib⁹ ifra biēnium vel triēniū terminare. Ip̄os quoq; aduocatos pari distributione p̄tib⁹ exequabit: siue illos petierit siue nō: vt equo Marte possit causa p̄cedere. Hec autē paritas & in v̄tutis merito: & viuacitate igenii/ cōsiliū p̄funditate & opinione sciētie & noīs auctoritate cōsistit: vt hec oīa si fieri pōt apđ partes quadā eq̄tatis lance libretur. Qz si vni⁹ pre ceteris est fama hilarior: ex officio iudicātis put poterit parti aduersarie cōpensabit. Qui tñ alicuius litigatoz archana p̄nouit: nō patrociniabitur aduersario: nisi forte citra cōuenientiā iudicis sepatim cū plurib⁹ alter tractauerit/ vt alteri paris defensionis copia subtrahatur. Nec est qui a iudice monitus sine excusatione probabili possit cuiq; parti patrocinium denegare/ nisi forum sibi precludi velit/ vt postmodū in causis agendis minime audiatur. Si vero preuaricatus fuerit

Totū qđ seq̄t
h̄t in. l. j. r. ij.
C. de iura. ca:
lūp. p̄p. calūp.
vsq; ibi. nam
cas.

S. licet. vsq; ibi
sed r̄ ipsi h̄t i
decre. vlti. de
iura. calūp. et
C. eo. l. ij. §.
Quia si.
C. de iudi. rē
nō nouam. x.
patroni.

C. de postu. l.
q̄sq; §. p̄terea

l. de postulā. p̄
uid. vsq; ibi.
si vero.

adlocatus/in conuictū oportet p qualitate cōmissi penā grauis-
 simam exerceri. Munus siquidē patrociniū fidelissime imple-
 dum est & sine aduersariorū iniuria. Rationibus nāq non pro-
 bris contendendū est/& ex edicto principis/patitur opinionis
 dispendiū quisquis negocio derelicto/procax ī aduersarii sui cō-
 tumeliam aut palam pergit aut subdole. Sed licz patrono mer-
 ces ex causa honorarii debeat:continuatorem vel redempto-
 rem litium esse non licet:vt certe partis emolumentū cum gra-
 ui dāno litigatoris & quadam depredatione paciscatur. Quic-
 quid autem patronus allegauerit presēte dño/perinde est habē-
 dum ac si proferatur a dño:nisi ex continenti id est infra pximū
 tridui cōtradixerit. Licet aut patronū vinci contigerit/in nul-
 lo leditur fama eius/si nihil omisit ex cōtingentibus:& clientis
 sui iustitiam fideliter fouit. Nō enim cogitur patrocinari men-
 dacio. Si quid vero lesionis affert causa/in litigantes cadit: siue
 ciuilitate siue criminaliter actū sit. Hoc aut quicquid sit sententia
 diffinitiuā declarat:que reos condēnat vel absoluit/& interdū
 in ipsos actores consultissime acerbitatis effundit aculeos. Nā
 vt de ciuilibus taceatur/in quibus tamē est nimia accusatorum
 temeritas tribus modis detegitur/tribusq subicitur penis. aut
 enim calūniantur/aut preuaricātur/aut tergiuersātur. Est au-
 tem calūniari crimina falsa intendere/puaricari vera absconde-
 re:at in vniuersum ab accusatiōe desistere tergiuersari est. Sed
 lege remia calūniantes ad vīdictam possit similitudo supplicii.
 ita tñ vt postq reus absolutus fuerit/cū de accusatoris cōsilio &
 mēte cōstitit si iusto errore lapsus est absoluitur. Si vō in eui-
 denti calūnia dephensus est:pena legitima cōdēnet. Qd ipsi
 pñūciationis manifestatur verbo. Nam si pronūciatū est:non
 pbasti/pepercit actori. Si vero calūniatus es/condēnauit eū. Et
 licet de pena ifamie nihil subiecerit:tamē potestas legis aduer-
 sus eum exercebitur:adeo vt importet infamiam.

l. de aduoca.
 diuer. iudi. l. j.
 l. de postu. l.
 quisquis.

ff. de var. r. ex-
 traor. cogni. l. j.
 §. i. honorarijs
 r. l. de postu.
 l. si qui.

l. de erro. ad
 uo. l. j. r. iij.

ff. ad turpil. l. j.
 in prin. r. ij. q.
 iij. §. notandū.

De ratione instrumentorum.

Cap. XIII.

In ipsa disquisitione consilii tam in ciuilib⁹ q̄ in cri-
 minalibus causis ad examinādas probationes istru-
 mentorum ratio habenda est. Et quidem instrumen-
 ta dicuntur oīa quibus causa istrui potest/siue sint te-
 stimonia siue testes. Hec tamē illis potiora sunt: eo q̄ testes te-
 stimonijs preferantur. Nam cum testes examinari possint tes-
 timonia semper & apud omnes eadem sunt. In ipsa vero testi-
 um examinatione nō potest ex aliqua regula diffiniri quid ma-

Hoc capitulū
 est legale.

Instrumenta
 quid sint.